

THỰC TRẠNG TÍNH TỰ GIÁC, TÍCH CỰC TRONG GIỜ HỌC MÔN GIÁO DỤC THỂ CHẤT CỦA HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ PHÚ LÂM, HUYỆN TIÊN DU, TỈNH BẮC NINH

Nguyễn Quang Lộc⁽¹⁾

Tạ Hữu Hiếu⁽²⁾

Tóm tắt:

Sử dụng các phương pháp nghiên cứu thường quy trong lĩnh vực TDTT đã xác định được 14 tiêu chí, qua đó đánh giá được thực trạng tính tự giác, tích cực trong giờ học Giáo dục thể chất (GDTC) của học sinh Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh. Kết quả nghiên cứu cho thấy còn một số học sinh chưa thực sự tự giác, tích cực trong giờ học đã ảnh hưởng không nhỏ tới kết quả học tập môn học GDTC tại Trường.

Từ khóa: Tính tự giác, tích cực, giờ học GDTC, Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh.

Current status of student's self-discipline and activeness during Physical Education lessons at the Phu Lam Secondary School, Tien Du district, Bac Ninh province

Summary:

The author employed regular research methods in the field of Physical Education and sports and identified 14 criteria in order to student's self-discipline and activeness during Physical Education lessons at the Phu Lam Secondary School, Tien Du district, Bac Ninh province. Research results show that there are still some students who are not truly self-aware and active during class, which significantly affects the learning outcomes of Physical Education subjects.

Keywords: self-discipline, activeness, Physical Education class, Phu Lam Secondary School, Tien Du district, Bac Ninh province.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục thể chất trong trường học là một mặt giáo dục quan trọng không thể thiếu trong sự nghiệp giáo dục và đào tạo, góp phần thực hiện mục tiêu nâng cao dân trí, bồi dưỡng nhân lực, đào tạo nhân tài cho đất nước, cũng như để mỗi công nhân, nhất là thế hệ trẻ có điều kiện phát triển cao về trí tuệ, cường tráng về thể chất, phong phú về tinh thần, trong sáng về đạo đức đáp ứng yêu cầu đổi mới của sự nghiệp phát triển kinh tế xã hội của đất nước.

Trong thời gian qua, mặc dù hình thức tổ chức, quản lý và sử dụng phương pháp dạy và học môn GDTC đã được quan tâm đổi mới và đạt được một số thành tích đáng khích lệ. Tuy nhiên, do điều kiện thực tiễn của Nhà trường chưa đáp ứng được yêu cầu về cơ sở vật chất, nguồn nhân lực... và một số điều kiện khách

quan khác, nên hiệu quả của giờ học GDTC còn hạn chế; cùng với đó, theo cảm nhận của một số giáo viên, một bộ phận không nhỏ học sinh (HS) có ý thức tập luyện chưa cao, chưa thực sự tự giác, tích cực trong giờ học. Vì vậy, việc đánh giá thực trạng tính tự giác, tích cực của HS Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh làm cơ sở khoa học cho việc đề xuất các biện pháp khắc phục là cần thiết và cấp thiết.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu chúng tôi đã sử dụng các phương pháp: phân tích và tổng hợp tài liệu; phương pháp phỏng vấn, tọa đàm; phương pháp quan sát sư phạm; phương pháp thống kê.

Khảo sát được tiến hành trên mẫu gồm 34 giáo viên GDTC trên địa bàn huyện Tiên Du và 300 HS Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh

⁽¹⁾ThS, Trung tâm văn hóa thể thao và truyền thông huyện Tiên Du

⁽²⁾PGS.TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Xác định các tiêu chí đánh giá tính tự giác, tích cực trong giờ học môn GDTC của học sinh trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh

Để xác định được các tiêu chí đánh giá tính tự giác, tích cực của HS trong giờ học GDTC. Căn cứ vào các biểu hiện của tính tự giác, tích cực, bằng phương pháp phân tích và tổng hợp

tài liệu, bước đầu lựa chọn được 14 tiêu chí đánh giá. Để xác định được các tiêu chí bảo đảm tính khoa học và phù hợp, chúng tôi đã xây dựng mẫu phiếu phỏng vấn theo thang đo Likert 5 mức độ và kiểm định độ tin cậy bằng chỉ số Cronbach's Alpha. Phỏng vấn được tiến hành trên 34 giáo viên dạy môn GDTC ở các trường THCS trên địa bàn huyện Tiên Du. Kết quả phỏng vấn được trình bày tại bảng 1.

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn lựa chọn tiêu chí đánh giá tính tự giác, tích cực trong giờ học GDTC của học sinh Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh (n=34)

TT	Nội dung tiêu chí đánh giá	Tần suất lựa chọn theo giá trị thang đo					Tổng điểm	Giá trị trung bình	Cronbach's alpha
		1	2	3	4	5			
<i>Biểu hiện ở cảm xúc học tập</i>									
1	Thái độ của HS với môn học GDTC	0	0	1	8	25	160	4.71	0.863
2	Tâm trạng HS đối với kết quả môn học GDTC	0	0	4	9	21	153	4.5	0.801
<i>Biểu hiện sự tập trung chú ý</i>									
3	Tập trung chú ý lắng nghe giáo viên giảng bài	0	0	2	8	24	158	4.65	0.826
4	Chú ý quan sát động tác thị phạm của giáo viên	0	0	3	7	24	157	4.62	0.824
<i>Biểu hiện sự nỗ lực ý chí</i>									
5	Cố gắng hoàn thành bài tập giáo viên giao trên lớp	0	0	2	11	21	155	4.56	0.854
6	Tham gia tập luyện ngoại khóa	0	0	3	10	21	154	4.53	0.838
<i>Biểu hiện bằng hành vi</i>									
7	Không bỏ giờ học GDTC	0	0	3	10	21	154	4.53	0.845
8	Đến lớp đúng giờ	0	0	6	7	21	151	4.44	0.822
9	Chủ động lấy dụng cụ và sắp xếp dụng cụ trên lớp	1	1	3	13	16	144	4.24	0.727
10	Sốt sắng thực hiện các nhiệm vụ được giao	0	0	2	9	23	157	4.62	0.833
11	Chịu khó hỏi han giáo viên về bài học	0	1	3	9	21	152	4.47	0.795
12	Nhiệt tình giúp đỡ bạn bè trong giờ học	0	1	2	12	19	151	4.44	0.779
13	Theo dõi các thông tin có liên quan đến TĐTT	0	1	4	13	16	146	4.29	0.758
<i>Biểu hiện ở kết quả lĩnh hội</i>									
14	Kết quả học tập môn GDTC	0	0	3	6	25	158	4.65	0.874

Từ kết quả bảng 1 cho thấy, 14 tiêu chí đưa ra đều được đánh giá ở mức độ rất cần thiết với điểm trung bình thu được theo thang đo Likert đều $\in [4.2 - 5.0]$ và hệ số Cronbach's Alpha đều trên 0.6, được đánh giá ở mức độ tin cậy. Kết quả đó cho thấy các chỉ tiêu đều phù hợp, có độ tin cậy trong việc sử dụng để đánh giá tính tự giác, tích cực trong giờ học GDTC của HS Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh.

2. Đánh giá thực trạng tính tự giác, tích cực trong giờ học môn GDTC của học sinh Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh

Kết quả khảo sát được phân tích và trình bày theo từng nhóm tiêu chí phản ánh tính tự giác, tích cực trong giờ học GDTC của HS.

2.1. Thực trạng tính tự giác, tích cực thể hiện ở cảm xúc học tập

Để tìm hiểu biểu hiện cảm xúc học tập của HS trong giờ học môn GDTC, chúng tôi đã tiến hành phỏng vấn bằng phiếu hỏi tới 200 HS căn cứ theo 02 tiêu chí về thái độ với môn học và tâm trạng đối với kết quả môn học đã được lựa chọn.

Mỗi tiêu chí có 02 câu hỏi, mỗi câu có 3 phương án trả lời. Kết quả của phỏng vấn được thể hiện qua bảng 2.

Bảng 2. Kết quả phỏng vấn về biểu hiện cảm xúc học tập của học sinh Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh (n=300)

Tiêu chí	Nội dung phỏng vấn	Phương án lựa chọn	Kết quả		
			Số lượng	Tỷ lệ %	Thứ bậc
1	Em có thích học môn GDTC chất không?	Thích	90	30.00	3
		Bình thường	120	40.00	1
		Không thích	90	30.00	2
	Em thấy mức độ cần thiết của môn học GDTC như thế nào?	Cần thiết	84	28.00	3
		Bình thường	126	42.00	1
		Không cần thiết	90	30.00	2
2	Tâm trạng của em khi “Đạt” môn GDTC?	Vui	138	46.00	2
		Bình thường	162	54.00	1
		Không vui	0	0.00	3
	Tâm trạng của em khi “Không đạt” môn GDTC?	Buồn	114	38.00	2
		Bình thường	159	53.00	1
		Không buồn	27	9.00	3

Qua bảng 2 cho thấy, số HS lựa chọn phương án trả lời là “Bình thường” chiếm phần lớn. Điều đó có nghĩa là còn nhiều HS thể hiện cảm xúc khá hời hợt với môn học GDTC.

2.2. Thực trạng tính tự giác, tích cực thể hiện ở sự tập trung chú ý

Để tìm hiểu biểu hiện sự tập trung chú ý của HS trong giờ học môn GDTC, đề tài tiến hành phỏng vấn bằng phiếu hỏi tới 300 HS với 2 tiêu chí: chú ý lắng nghe giáo viên giảng bài và chú ý quan sát động tác mẫu của giáo viên và của bạn. Kết quả được trình bày ở bảng 3.

Kết quả bảng 3 cho thấy: Số HS lựa chọn phương án trả lời là “Bình thường” chiếm tỷ lệ

cao. Như vậy có thể khẳng định rằng sự tập trung chú ý chưa cao dẫn đến hành vi thiếu tích cực, nhiều HS chưa thật sự tập trung, chú ý trong giờ học.

2.3. Thực trạng tính tự giác, tích cực thể hiện ở nỗ lực ý chí

Để đánh giá biểu hiện nỗ lực ý chí của HS trong giờ học môn GDTC, chúng tôi đã tiến hành phỏng vấn 300 học sinh bằng 2 tiêu chí sự cố gắng hoàn thành bài tập giáo viên giao và việc tham gia tập luyện ngoại khóa. Kết quả trả lời phỏng vấn được trình bày cụ thể tại bảng 4.

Kết quả trên phù hợp với thực tiễn giảng dạy. Qua quan sát giờ giảng cũng cho thấy, hiện nay

Bảng 3. Kết quả phỏng vấn về biểu hiện sự tập trung chú ý của học sinh Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh (n=300)

Tiêu chí	Nội dung phỏng vấn	Phương án lựa chọn	Kết quả		
			Số lượng	Tỷ lệ %	Thứ bậc
3	Trong giờ học GDTC em có chú ý lắng nghe giáo viên giảng bài không?	Chú ý	75	25.00	3
		Bình thường	138	46.00	1
		Không chú ý	87	29.00	2
4	Trong giờ học GDTC em có chú ý quan sát động tác mẫu của giáo viên và của bạn không?	Chú ý	69	23.00	3
		Bình thường	138	46.00	1
		Không chú ý	93	31.00	2

Bảng 4. Kết quả phỏng vấn về biểu hiện sự nỗ lực ý chí của học sinh Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh (n=300)

Tiêu chí	Nội dung phỏng vấn	Phương án lựa chọn	Kết quả		
			Số lượng	Tỷ lệ %	Thứ bậc
5	Trong giờ học GDTC em có cố gắng hoàn thành khối lượng bài tập giáo viên giao ở trên lớp không?	Cố gắng	33	11.00	3
		Bình thường	144	48.00	1
		Không cố gắng	123	41.00	2
6	Em có tham gia tập luyện ngoại khóa môn GDTC không?	Thường xuyên	45	15.00	3
		Thỉnh thoảng	117	39.00	2
		Không tập	138	46.00	1

HS rất thiếu sự nỗ lực ý chí trong học tập, khi giáo viên phổ biến và giao bài tập thường kêu khó, khi thực hiện bài tập nhiều HS còn rất thụ động, chưa thể hiện được sự nỗ lực cần thiết theo yêu cầu.

2.4. Thực trạng tính tự giác, tích cực thể hiện bằng hành vi

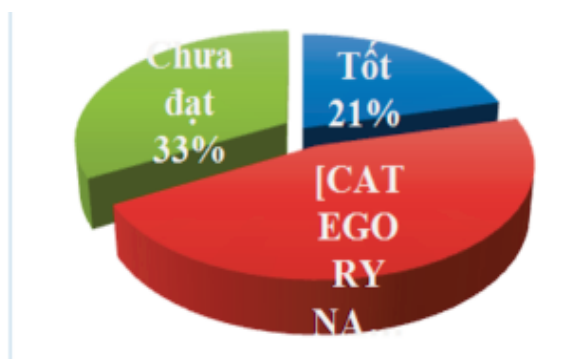
Kết quả trả lời phỏng vấn được trình bày cụ thể tại bảng 5.

Qua bảng 5 có thể kết luận: số HS nghỉ học còn chiếm tỷ lệ cao, số HS đi học muộn còn nhiều, số HS sốt sắng khi được giao nhiệm vụ, chịu khó hỏi han giáo viên về bài học chiếm tỷ lệ thấp. Những biểu hiện bằng hành vi của HS nêu trên đã thể hiện rõ HS chưa tích cực, chủ động trong quá trình học tập môn GDTC tại trường.

2.5. Thực trạng kết quả học tập môn GDTC của học sinh

Để đánh giá biểu hiện ở kết quả lĩnh hội của HS Trường THCS Phú Lâm đối với môn học GDTC, chúng tôi tiến hành thống kê điểm thi

cuối kì môn GDTC của 300 HS và phân loại theo 03 mức. Kết quả được trình bày tại biểu đồ 1.

Biểu đồ 1. Tỷ lệ % xếp loại kết quả học tập môn GDTC của HS Trường THCS Phú Lâm Tiên Du, Bắc Ninh

Phân tích kết quả tại biểu đồ 1 cho thấy điểm trung bình môn học GDTC của HS Trường THCS Phú Lâm, Tiên Du, Bắc Ninh còn hạn chế, chưa thực sự đồng đều với sự phân tán cao (điểm trung bình chung là 6.35 và hệ số biến sai $Cv > 10\%$). Kết quả học tập còn thấp đã phản ánh

Bảng 5. Kết quả phỏng vấn về biểu hiện bằng hành vi của học sinh Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh với môn học GDTC (n=300)

Tiêu chí	Nội dung phỏng vấn	Phương án lựa chọn	Kết quả		
			Số lượng	Tỷ lệ %	Thứ bậc
7	Em có nghỉ buổi học GDTC nào không?	Không	72	24.00	3
		1 – 3 buổi	129	43.00	1
		Trên 3 buổi	99	33.00	2
8	Em có đi học muộn giờ học GDTC không?	Không	66	22.00	3
		1 – 3 buổi	135	45.00	1
		Trên 3 buổi	99	33.00	2
9	Chủ động lấy dụng cụ và sắp xếp dụng cụ trên lớp	Chủ động	110	36.67	2
		Bình thường	130	43.33	1
		Không chủ động	60	20.00	3
10	Em có sốt sắng khi được giao nhiệm vụ trong giờ học GDTC không?	Sốt sắng	66	22.00	3
		Bình thường	129	43.00	1
		Không sốt sắng	105	35.00	2
11	Em có chịu khó hỏi han giáo viên về bài học không?	Thường xuyên	60	20.00	3
		Thỉnh thoảng	93	31.00	2
		Không bao giờ	147	49.00	1
12	Em có nhiệt tình giúp đỡ bạn bè trong giờ học GDTC không?	Thường xuyên	63	21.00	3
		Thỉnh thoảng	105	35.00	2
		Không bao giờ	132	44.00	1
13	Em có theo dõi các thông tin có liên quan đến TDDT không?	Thường xuyên	57	19.00	3
		Thỉnh thoảng	105	35.00	2
		Không bao giờ	138	46.00	1

sự thiếu tự giác, tích cực của HS trong giờ học môn GDTC.

KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu đã xác định được 14 tiêu chí đánh giá thực trạng tính tự giác, tích cực của HS trong giờ học môn GDTC.

Kết quả đánh giá thực trạng cho thấy, một bộ phận HS Trường THCS Phú Lâm, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh chưa thực sự tự giác, tích cực trong quá trình học tập môn học GDTC, biểu hiện thông qua cảm xúc học tập, sự tập trung chú ý, nỗ lực ý chí cũng như về hành vi dẫn tới kết quả học tập môn GDTC không cao.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hồ Đắc Sơn, Nguyễn Thị Kim Thục (2006), “Định hướng đổi mới phương pháp thực hiện chương trình môn học Thể dục nhằm tích cực hoá người học ở các trường THCS quận

Cầu Giấy - Hà Nội”, *Tuyển tập NCKH Giáo dục, sức khỏe, thể chất trong nhà trường các cấp lần thứ I*, Nxb TDDT, Hà Nội, tr.99-104.

2. Nguyễn Xuân Thuyết (2017), “Nghiên cứu biên pháp nâng cao tính tự giác tích cực của sinh viên Học viện An Ninh nhân dân”, *Luận văn Thạc sĩ giáo dục học*, ĐH SP Hà Nội.

3. Nguyễn Đức Văn (2008), *Phương pháp thống kê trong TDDT*, Nxb TDDT, Hà Nội.

4. Phạm Ngọc Viễn, Lê Văn Xem, Mai Văn Muôn (1991), *Tâm lý học TDDT*, Nxb TDDT.

(Bài nộp ngày 10/9/2023, Phản biện ngày 25/9/2023, duyệt in ngày 30/11/2023

Chịu trách nhiệm chính: Nguyễn Quang Lộc
Email: Nguyenquangloc9xbn@gmail.com)